

2577. 2. Beh. af Forsl. t. Finantslov f. Finantsåret fra 1. April 1876 til 31. Marts 1877. 2578

Nr. 74; de falde væsentlig sammen med mine. Det var dog et noget stærkt Udtryk, den ærede Minister brugte, naar han sagde, at det vilde være hensynsløst, naar Thinget vilde afbryde med Bevillingen. Jeg vil sige, at jeg gaar ud fra, hvad den ærede Minister ogsaa gjorde, at det skal lykkes ham at lede denne Sag paa en saadan Maade, at hverken han eller hans Efterfølger skal faae Leilighed til at beklage sig i dette Punkt over Folkerepræsentationens Hensynsløshed. — Hvad det næste Forslag angaar, turde den ærede Minister ikke bestemt holde paa det overfor hele Udvalgets Endstilling. Jeg skal indrømme, at den ærede Minister har Ret, der er hos mig personlig en Anerkendelse af den Tanke, der ligger til Grund for dette Forslag, og jeg vil haabe, at vi kunde leve den Dag, da vi kunde glæde os over, at vore unge Videnskabsmænd havde faaet en saadan Uddannelse, vare ikke i den Grad, som det nu ofte er Tilfældet, Løskrevne fra Livet hos Folket og Forstaelse med Folket, at de, naar de paa de høiere Undervisningsanstalter have samlet sig en Fond af Kundskaber, med Held kunne gjøre det frugtbringende ogsaa paa den Maade, som her er omtalt; men jeg tror med det øvrige Udvalg, at foreløbig maa vi lade denne Tanke staa hen som en, der i Tiden maaske kan modnes til Udførelse. Naar den ærede Minister mente, at Astronomi ikke var et videre heldigt Thema til politisk Indblanding, saa skulde jeg dog bemærke, at en Del af de Politikere, der staa ham nær, have foregreet ham og allerede valgt Astronomien som et ganske særligt brillant Thema til Fremstilling af de politiske Begivenheder og Personer, og have ikke glemt at fremføre sig selv og sine Venner som Førstjerner af første Rang. — Forslaget Nr. 76 blev modtaget af den ærede Minister. Jeg vil dog bemærke, at det ikke er ganske og aldeles vist, at 5,000 Kr. ikke ere tiltræffelige; jeg stoler ikke ganske paa, at en Universitetsembedsmand kan sidde her hjemme i sin Stue og lægge en Plan over, hvilke Udgifter en Reise til Island nødvendig kræver; jeg tror, at der kan gjøres en meget nyttig Reise til Island for 5,000 Kr., og dernæst vil jeg sige, at det forekommer mig i høieste Grad besynderligt, at Videnskabsmænd i den særlige Retning, her er Tale om, nemlig Geologer, kunne sige, at de Intet have at lære paa Island. For Resten skal jeg lade Forslaget staa og henstille det til Bedtægelse. Angaaende Sørø Mademi er der iøvrigt fremkommet enkelte Bemærkninger. Der er sagt af det ærede Medlem for Præsts Amts 1ste Valgkreds (Scavenius), at det, Nær-

tallet vilde med Hensyn til Bevillingen til ufor-
muende Clever paa Højskolerne, fandt han var et Misbrug af Bevillingen, det var at kaste Pengene i Rendestenen. Smidlertid tror jeg dog ikke, at vore Ansøkkere ere saa fjernt fra hinanden, som det forekommer mig, at disse Udtryk kunde antyde. Det ærede Medlem indrømmede nemlig, at det kunde være vel begrundet, om f. Ex. en Elev, der tidligere har gjenngaet et Kursus, søgte Understøttelse til at opholde sig et Par Maaneder eller tre det næste Aar eller et af de nærmest følgende Aar for at repetere og paany opriske de Kundskaber, han allerede havde faaet, enten paa den samme Højskole eller paa forskjellige, for at der kan komme en større alsidig Udvikling. I den Henseende er vor Henstilling om en noget anden Maade at bevilge disse Penge paa begrundet. Hvad iøvrigt derimod Bevillingen til det første Kursus paa Højskolerne angaar, da skal jeg paa Flertallets Begne erklære, at det er enigt med det ærede Medlem i som Regel, at vi ikke bør støtte de Clever, som ikke have alvorlig til Hensigt at ville forblive et Kursus igjennem paa en Højskole i 4, 5 eller 6 Maaneder, dog ikke saaledes at Skoleraadet kan sige: Du skal blive paa Højskolen i 6 Maaneder, naar de fleste Skoler kun have et 5 Maaneders Kursus, for mulig derved at forhindre, at de komme paa den bestemte Højskole, som Raadene have Anelse om, at Vedkommende vil besøge. Et Kursus vil altsaa være 4 à 5 à 6 Maaneders. Smidlertid kan der ogsaa gives Undtagelser. Der gives saaledes Folk, der opsiges deres Tjeneste i Efteråret, fordi de i Løbet af Vinteren indkalbes til Krigstjeneste eller deslige — en Del indkalbes saaledes i Januar — og saa vil det ikke være unaturligt, om disse Vedkommende sige: Vi ønske meget gjerne, da vi ikke hidtil have havt Raad og Leilighed dertil — thi de maa naturligvis selv offere Noget — at gjøre disse 2 Maaneders saa frugtbringende som muligt, maaske det kunde komme os til Nytte under Værnepligten, og vi søge derfor om at komme paa en Højskole; blot vi havde 20 Rd. til Reiseomkostninger og deslige. Denne alvorlige Bestræbelse fra fattige Karles Side, skulle vi sige, at den ikke er 20 Rd. værd, at det var at kaste Pengene i Rendestenen, et Misbrug af Beløbet? Naar det er deres alvorlige Hensigt at ville have Nytte af de Beløb, de faae, kan ogsaa dette Ophold have sin Betydning for den, der har stidt i 7—8 Aar, før han har naaet dette Tidspunkt. Jeg gad vide, hvorfor man bruger saadanne Udtryk ved denne Leilighed, thi man hører ellers ikke disse Talemaader, at det